

Osada neolityczna w Bronocicach, woj. świętokrzyskie to jedno z najstawniejszych i poznawczo najważniejszych stanowisk archeologicznych na obszarze Małopolski. Znana jest przede wszystkim z odkrycia naczynia prezentującego wizerunek wozu - jednego z najstarszych na świecie. Badania polsko-amerykańskie, przeprowadzone w latach siedemdziesiątych XX wieku zaowocowały odkryciami licznych jam osadniczych oraz grobów ludzkich, związanych w zdecydowanej przewadze z okresami środkowego oraz późnego neolitu. Wyniki tych wykopalisk stały u podstawy opracowań porządkujących wiedzę na temat charakteru osadnictwa, gospodarki oraz struktur społecznych małopolskich społeczności kultury lubelsko-wołyńskiej, kultury pucharów lejkowatych i kultury badeńskiej. Uzyskano również dane na temat chronologii osadnictwa. Wszystko to sprawia, że stanowisko w Bronocicach jest obecnie punktem odniesienia dla wielu studiów omawiających problematykę środkowoeuropejskiego neolitu. Dotychczas przeprowadzone badania terenowe objęły swoim zasięgiem niewielką część wzgórza w Bronocicach. Wskutek tego nie rozpoznano w dostatecznym stopniu znalezisk łączonych z niektórymi fazami osadniczymi. Celem projektu jest uzupełnienie tej luki i przeprowadzenie dodatkowych badań: tak metodami nieinwazyjnymi, jak i za pomocą metody wykopaliskowej. Za pomocą prospekcji geomagnetycznych planowane jest przebadanie całego stanowiska - celem dokumentacji makrostruktur takich jak rowy czy grobowce megalityczne. Prace wykopaliskowe mają natomiast na celu pozyskanie materiałów związanych z najstarszymi fazami osadniczymi: etapem BR I kultury pucharów lejkowatych oraz z kulturą lubelsko-wołyńską. Ślady z tych okresów są zlokalizowane tylko w jednej, najwyższej położonej części stanowiska, zwanej "rejonem C". Planowane jest przeprowadzenie wykopalisk na obszarze o stosunkowo dużej powierzchni (50 arów). Pozwoli to na rozpoznanie tych najstarszych faz osadniczych w zadowalającym stopniu. Wszystkie materiały odkryte w trakcie badań zostaną opracowane przez zespół odpowiednich specjalistów, a ich wiek zostanie określony za pomocą metody radiowęglowej. Wyniki badań zostaną zaprezentowane w formie monograficznej publikacji. Dzięki temu stanowisko w Bronocicach zyska dodatkowe walory poznawcze. W nowym świetle przedstawione zostaną wcześniejsze ustalenia, a sama baza danych na temat neolitycznych struktur osadniczych znacząco się powiększy. Uprawnione jest stwierdzenie, że osady neolityczne w Bronocicach oferują obecnie walory naukowego poznania nieporównywalnie większe niż inne małopolskie stanowiska. Jest to efektem zarówno ich źródłowego potencjału, jak i związanej z nimi długiej i bogatej tradycji badań nad małopolskim neolitem.